Економіка сільського господарства та АПК

Оцінювання ефективності впровадження Цілей сталого розвитку у корпоративні стратегії аграрних ТНК

«Сталий бізнес»

2020

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3

1. Методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження Цілей сталого розвитку у бізнес-стратегії ТНК 5

2. Аналіз результативності бізнес-стратегій аграрних ТНК у контексті впровадження Цілей сталого розвитку (ЦСР)..... 9

3. Оцінювання впливу імплементованих ЦСР на фінансовий стан аграрних ТНК ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

ВИСНОВКИ..... 25

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 27

ДОДАТКИ..... 31

Додаток А 31

Додаток Б..... 32

Додаток В 35

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Зростання потреб людства у продовольстві сприяє інтенсифікації розвитку сфери аграрного виробництва, що призводить, у тому числі, до посилення його негативного впливу на навколишнє середовище, а також загострення соціальних проблем. За таких умов спостерігається посилення стурбованості й поінформованості населення щодо суспільних проблем і впливу компаній на їх розвиток. Зі свого боку, все більше компаній прагнуть здійснювати внесок у формування суспільного добробуту, впроваджуючи Цілі сталого розвитку (ЦСР) ООН у бізнес-стратегії. За даними 2019 р. 440 компаній, що мають відношення до виробництва продовольчої продукції, є підписантами Глобального договору ООН [1]. Наразі постає актуальне питання розвитку методичних підходів щодо оцінювання ефективності впровадження ЦСР у бізнес-стратегії.

Кількісне та якісне оцінювання ефективності впровадження ЦСР у діяльність компаній має здійснюватися на основі офіційної фінансової та нефінансової звітності, не вдаючись до використання конфіденційної інформації. Такий підхід корисний і для самих підприємств, оскільки дозволяє виявити недоліки у підходах до впровадження ЦСР й вжити заходів щодо їх усунення.

Розкриттю ролі ЦСР у бізнес-стратегіях присвячені праці В.П. Антонюк [2], Б.В. Степаненко [3], І.П. Васильчук [4]. Місце цілей та принципів сталого розвитку у моделях корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) бізнесу досліджено у працях І. М. Клименко [5] та І. В. Лебедєва [6]. Дослідження щодо участі бізнесу в суспільному розвитку та ефективності стратегій КСВ знайшли свій розвиток у працях Д.О. Баюри [7, 8]. Проблеми оцінювання ефективності соціально відповідальної діяльності бізнесу піднімалися у працях Р. Т. Лепіхіної та Є. Г. Мохової [9].

Об’єктом дослідження є процеси впровадження Цілей сталого розвитку (ЦСР) у бізнес-стратегії аграрних ТНК.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні рекомендації щодо оцінювання ефективності імплементації ЦСР у бізнес-стратегії аграрних ТНК.

Метою наукової роботи є вироблення науково-методичних засад і практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення методичних підходів щодо оцінювання ефективності впровадження ЦСР у корпоративні стратегії аграрних ТНК на основі офіційної фінансової та нефінансової звітності.

Для досягнення даної мети поставлені такі **завдання**:

– розкрити методи оцінки ефективності впровадження Цілей сталого розвитку у бізнес-стратегії аграрних ТНК;

– проаналізувати особливості діяльності аграрних ТНК щодо впровадження ЦСР в рамках впровадження соціальних проектів;

– оцінити ефективність впроваджених стратегій щодо їх впливу на діяльність ТНК.

Методи дослідження. У ході проведення дослідження у межах обраної тематики були використані такі теоретичні та емпіричні методи наукового пізнання: порівняння - для співставлення ЦСР та параметрів проектів в рамках їх впровадження у діяльність ТНК; статистичний – для розрахунку кореляції соціальних інвестицій з показниками доходу, прибутку, активів; графічний – для візуалізації ринкової капіталізації обраних для дослідження компаній; аналіз – для виокремлення важливих для ТНК ЦСР; системний підхід – для визначення ролі ЦСР у корпоративних стратегіях ТНК.

Наукова новизна полягає у розвитку методичних підходів до оцінювання ефективності впроваджених ЦСП в стратегії діяльності аграрних ТНК на основі виявлення взаємозв’язків між інвестиціями у соціальні проекти та їх фінансовими результатами діяльності.

Результати роботи впроваджено у діяльність ТОВ «Агротехсоюз» і ТОВ «Компанія «Колос України».

1. Методичні підходи до оцінювання ефективності впровадження Цілей сталого розвитку у бізнес-стратегії ТНК

Цілі сталого розвитку створюють потужну основу для залучення підприємств до участі у проектах в рамках КСВ, що спрямовані на вирішення суспільних проблем. КСВ та ЦСР створюють простір для сталого зростання бізнесу, оскільки є взаємопов'язаними та взаємодоповнюючими концепціями прогресивного зростання.

Орієнтація на ЦСР дозволяє ТНК вирішити проблему формування єдиного підходу до формування стратегії КСВ, яку компанія втілюватиме в різних бізнес-стратегіях на рівні національних економік. ЦСР сприяють закріпленню відчуття спільності бізнесу з урядом, некомерційними організаціями і споживачами у процесі вирішення проблем для досягнення спільних цілей. Взаємодія зацікавлених сторін та здобуття ними певних результатів від цієї взаємодії має бути виміряно та оцінено.

Ефективність – явище багатопланове, оскільки може відображати якісні та кількісні результати. Якщо говорити про ефективність стратегії впровадження ЦСР у стратегії бізнесу, то у даному випадку можна виділити ефекти для різних груп стейкхолдерів: споживачів, постачальників, акціонерів, інвесторів, громад, регулюючих органів тощо у розрізі різноманітних Цілей сталого розвитку.

Українськими й зарубіжними вченими розроблений ряд методичних підходів до оцінювання ефективності стратегій корпоративної соціальної відповідальності.

Для визначення впливу діяльності компаній в рамках КСВ на її фінансовий стан застосовують такі показники як рентабельність активів (ROA), рентабельність власного капіталу (ROE), рентабельність інвестицій (ROI), рентабельність продажів (ROS), поточні активи, виручка, чистий прибуток, прибутковість акцій. Метод, при якому визначається взаємозалежність витрат на КСВ й фінансових показників компаній, називається доходним. Дослідження в цій сфері ґрунтуються на порівнянні фінансових показників компаній, що активно

здійснюють соціальні та благочинні програми, з фінансовими показниками компаній, менш залучених у соціальну й благочинну діяльність [10].

Вплив результатів реалізації соціальних проектів компанії на репутацію оцінюється шляхом порівняння показників швидкості набору персоналу, плинності кадрів, % позитивних відгуків споживачів, відносин з бізнес-партнерами й громадськістю.

Соціальна ефективність інвестицій може оцінюватися на основі методики SROI (Social Return on Investment), яка оцінює соціальний та екологічний вплив інвестицій, описуючи зміни, що відбуваються, по можливості представляючи кількісні результати показників [11]. Серед методик оцінювання соціальної ефективності, що ґрунтуються переважно на якісному аналізі даних, виділяють SIA (Social Impact Assessment), SRA (Social Return Assessment), SCBA (Social Costs-Benefit Analysis), SVA (Stakeholder Value Added). Активно використовуються Міжнародні принципи оцінки соціальних наслідків і результатів IAIA (International Assosiation for Impact Assessment).

Серед українських вчених поширеним є оцінювання стратегій КСВ, на основі обчислення інтегрального показника. Так, Дерев’янко Т.А.[12] було запропоновано оцінювання на основі ієрархії показників. Показники мають різні одиниці вимірювання, тому їм надається бальна оцінка згідно обраної шкали. Такий підхід має право на існування, але носить суб’єктивний характер, тому потребує ґрунтовної експертної оцінки при залученні максимальної кількості фахівців.

Також поширеним у світовій практиці є індексний метод оцінювання. Індекси, що оцінюють рівень соціальної відповідальності компаній, можна поділити на фондові індекси (Domini Social Index 400, Dow Jones Sustainability Index, FTSE4Good та інші) та нефондові індекси (Corporate Philanthropy Index, Environmental Sustainability Index та інші) [13].

Характеристика найпоширеніших індексів, що відображають соціально відповідальну діяльність суб’єктів бізнесу наведено у додатку А.

Поширеним інструментом оцінки внеску компаній у досягнення суспільного благополуччя є їх рейтингування. Переважна кількість таких методів є індексними, що передбачають побудову рейтингу компаній. Деякі методи пропонують використання комплексу індикаторів або показників, в тому числі показників результативності. Сам факт попадання компанії в рейтинг соціально відповідальних компаній може виступати в якості критерію при прийнятті рішення щодо вкладення коштів стейкхолдерами й мати позитивний вплив на імідж компанії серед партнерів і споживачів.

Найбільш відомими світовими рейтингами оцінки соціально відповідального бізнесу є:

1). Рейтинг Інституту репутації (Reputation Institute, RI), світового лідера з репутаційного аудиту й консалтингу. Інститут щорічно випускає рейтинг корпоративної репутації Global RepTrak 100, який складається після опитування понад 200 000 людей з числа широкої громадськості в 15 країнах [14].

2). Рейтинги онлайн-платформи CSRHub – на платформі регулярно публікується ряд різнопланових рейтингів, що оцінюють КСВ більшості великих компаній Північної Америки, Європи та Азії. Кожний рейтинг складається за особливою методикою й характеризує певну сторону соціально відповідальної діяльності компаній [15].

3). Корпоративний рейтинг ISS ESG надає релевантну, галузеву та перспективну оцінку екологічних, соціальних та управлінських показників діяльності компаній світу [16].

Окрім загальновідомих світових рейтингів, на регулярній основі випускаються національні, метою яких є ранжування компаній, що функціонують в певній країні, за рівнем їх соціально відповідальної діяльності.

В Україні такими є рейтинг українських компаній «ГVардія соціально відповідальних компаній», що проводить рейтингове агентство «ГVардія» й щорічно публікує у своєму журналі. Методика рейтингу полягає в інтегральному оцінюванні підприємств, що складається з чотирьох показників: публікація

нефінансових звітів; рівень розкриття інформації; особливості менеджменту сфери корпоративної соціальної відповідальності щодо залучення зацікавлених сторін; благодійність компаній.

З 2011-го року в Україні Центром розвитку КСВ публікується рейтинг відповідно Індексу прозорості сайтів українських компаній, який відображає рівень розкриття інформації щодо соціально відповідальної діяльності українського бізнесу на сайтах компаній, розрахунки проводяться за методикою Beyond Business (Ізраїль) [17].

З 2019-го року видавнича група «Картель» представляє ТОП-20 компаній, які найбільш ефективно впроваджують кращі практики КСВ в Україні, і в тому ж році розпочав свою діяльність перший професійний рейтинг корпоративної стійкості українських компаній Sustainable Ukraine [18].

Рейтингові методики представлені і в наукових публікаціях. У працях російського науковця Н. А. Товми висвітлено методику визначення рейтингу компаній щодо КСВ. У розрахунок береться показник інтегральної ефективності, що включає як економічну, так і соціальну складову [19].

Для полегшення процесу порівняння соціальної відповідальності компаній і стандартизації нефінансових звітів, були розроблені стандарти GRI. Планується розробка стандартів для окремих секторів, які визначатимуть та описуватимуть вплив сектору та проблеми зацікавлених сторін з точки зору сталого розвитку.

Одним із пріоритетних є проект розробки стандарту GRI для сільського та рибного господарства. Цьому сектору було надано пріоритет, тому що він широко зафіксував вплив на економічний, екологічний та соціальний аспекти, такі як зміна клімату, біорізноманіття та права людини. Галузевий стандарт надаватиме підтримку компаніям. Проектна група по роботі зі стандартом буде створена вже у 2020 році [20]. Після виходу стандарту GRI аграрного сектору передбачається збільшення кількості аграрних компаній, які публікують нефінансові звіти.

Проаналізувавши існуючі методи оцінювання ефективності впровадження ЦСР у бізнесові стратегії, вважаємо за доцільне розроблення власного методичного підходу, що відповідає цілям дослідження. Дана робота передбачає

проведення оцінки результативності ЦСР в стратегіях ТНК з точки зору впливу на суспільство й фінансові показники компаній. Передбачається, що вплив на суспільство проявляється через позитивні ефекти реалізованих проектів, їх спрямованість на вирішення потреб стейкхолдерів. З цією метою передбачається виявлення зв'язків між сферою діяльності компаній (спеціалізація, асортимент), цілями сталого розвитку та реалізованими проектами й визначаються конкретні зрушення (ефекти) у вирішенні суспільних проблем. Вплив ТНК можна розглядати як на світовому, так і на національних рівнях, які виявлять типові для даного регіону проблеми. Для повноти оцінювання внеску компаній у вирішення глобальних проблем пропонується проведення аналізу широти охоплення ЦСР проектами (кількість реалізований цілей та проектів) та бізнес-активності ТНК (рівень капіталізації, дохід, прибуток, активи).

При оцінюванні ефективності імплементації ЦСР та їх впливу на фінансовий стан ТНК передбачається застосування удосконаленого доходного методичного підходу, що полягає в урахуванні часових проміжків, політики і досвіду впровадження ЦСР у стратегії компаній.

2. Аналіз результативності бізнес-стратегій аграрних ТНК у контексті впровадження Цілей сталого розвитку (ЦСР)

Проаналізуємо особливості підходів провідних аграрних ТНК світу, які публікують звіти зі сталого розвитку, щодо впровадження ЦСР. Коротка характеристика напрямів їх реалізації обраними компаніями наведена в таблиці 1.

На основі наведених у додатку Б основних напрямів соціально відповідальної діяльності обраних компаній, можна зазначити, що аграрні ТНК основний акцент роблять на впровадженні Цілей сталого розвитку: №3-забезпечення здорового способу життя та благополуччя для всіх у будь-якому віці, № 8 -достойні робочі місця й економічне зростання, № 9- створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій сталій індустріалізації та інноваціям, № 13-вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками, № 12 - забезпечення

переходу до раціональних моделей споживання і виробництва, № 15-захист та відновлення екосистем суші, сприяння їх раціональному використанню.

Таблиця 1 - Характеристика напрямів діяльності аграрних ТНК у контексті Цілей сталого розвитку

Назва ТНК	Країна базування ТНК	Спеціалізація	Напрями впровадження ЦСР
1	2	3	4
Archer Daniels Midland	США	Продукти харчування, етанол, біопаливо, кукурудзяний сироп	Цілі: ні вирубці лісів, використанню торфу та експлуатації працівників, інформація про діяльність компанії має бути прозорою. Досвід: з 2014 р. компанія публікує звіти зі сталого розвитку, у 2016 р. приєдналася до мережі ГД ООН.
Louis Dreyfus Group	Нідерланди	Насіння олійних культур, зернових, соки, рис, кава, цукор, бавовна, молочні продукти, добрива	Цілі: попередження зміни клімату, забезпечення прав людини, вплив на навколишнє середовище, безпека. Досвід: з 2010 р. приєдналася до ініціативи Глобального договору ООН, а з 2012 р. публікує соціальні звіти.
JBS	Бразилія	Виробництво та переробка м’яса яловичини, курятини, свинини,	Цілі: управління ризиками, підвищення екологічної ефективності та взаємовідносин із суспільством, стимулювання інновацій. Досвід: компанія публікує соціальні звіти з 2012 р.
Wilmar international	Сінгапур	Пальмова олія, білкове харчування, харчові олії, цукор, спеціальні жири, біопаливо	Цілі: етичне управління, прозорість, скорочення викидів парникових газів та використання хімічних речовин, забезпечення якості води, права та можливостей людей. Досвід: компанія приєдналася до ГД ООН у 2008 р., з 2009 р. публікує звіти зі сталого розвитку

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
Tyson Foods	США	Яловичина, курятина, свинина, продукти швидкого харчування	Цілі: захист навколишнього середовища, забезпечення добробуту тварин та забезпечення якості продукції. Досвід: компанія приєдналася до ГД ООН у 2018 р. і публікує соціальні звіти з 2005-го року.

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25]

Для досягнення позитивного впливу на суспільство компанії включають ЦСР у свої КСВ-стратегії. Перелік цілей залежить також від напрямку діяльності компанії. Більшість соціально відповідальних компаній аграрного сектору включають цілі забезпечення життя на землі та захисту планети у свої бізнес-стратегії. Для забезпечення сталого розвитку компанії мають сприяти досягненню максимальної кількості цілей. Перелік напрямів основних проектів, реалізованих компаніями в межах кожної ЦСР наведено у додатку Б. Кількість ЦСР, що входять у корпоративні стратегії обраних ТНК, а також сумарна кількість проектів, реалізованих щорічно в рамках цілей, наведені у таблиці 2:

Таблиця 2 - Впровадження ЦСР у корпоративні стратегії аграрних ТНК

Корпо-рація	Рік	Цілі сталого розвитку, що входять в основу стратегії компанії і кількість проектів в межах їх впровадження																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Archer Daniels Midland	2014	-	1	-	-	-	-	-	2	2	-	-	3	1	-	1	-	-
	2015	-	1	1	-	-	-	1	1	1	-	-	2	1	-	1	-	-
	2016	-	1	1	-	-	1	1	3	2	-	1	3	1	-	1	-	-
	2017	-	1	1	-	-	2	1	3	2	-	1	3	2	-	1	-	-
	2018	-	2	1	-	1	2	1	3	2	-	1	3	2	-	1	-	-
Louis Dreyfus Group	2014	-	1	-	-	-	1	2	2	-	1	-	2	1	-	1	-	-
	2015	-	1	-	-	-	1	2	3	-	1	-	2	1	-	1	-	
	2016	-	1	-	-	1	1	2	2	-	1	-	2	1	-	1	-	
	2017	-	1	-	-	1	1	-	2	1	-	-	2	2	1	1	-	1
	2018	1	1	-	1	1	1	2	2	1	1	-	2	1	1	1	1	1
JBS	2014	-	-	2	-	1	1	1	2	-	-	-	3	2	-	2	-	-
	2015	-	-	2	-	1	1	-	3	-	-	-	3	3	-	2	-	-

	2016	-	-	3	-	-	1	1	3	-	-	-	3	3	-	2	-	-
	2017	-	-	3	-	-	1	1	3	-	-	-	3	3	1	2	-	-
	2018	-	-	3	-	-	-	1	3	1	-	-	3	3	-	2	-	-

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Wilmar interna-tional	2015	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	1	1	-	2	-	1
	2016	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-	1	1	-	2	-	1
	2017	-	-	-	2	1	-	-	5	-	-	-	1	1	-	2	-	1
	2018	-	-	-	2	2	-	-	4	-	-	-	1	1	-	3	-	1
Tyson Foods	2014	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-
	2016	-	2	2	-	-	-	2	2	-	1	2	1	5	-	1	-	-
	2017	-	2	3	-	-	-	2	3	-	1	2	2	6	-	1	-	-
	2018	-	2	3	-	2	-	2	3	-	1	2	2	6	-	1	-	-

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25]

У межах впровадження кожної із цілей, компанії реалізують проекти різних направлень, що сприяють їх досягненню. Обрані компанії реалізують найбільшу кількість проектів щодо ЦСР №8, №12, №15, які найбільше відповідають сфері їх діяльності. У процесі впровадження цілей №1, №10, №14, №17, виконується мінімальна кількість проектів. Отримані дані ми порівнюємо з позиціями компаній у рейтингу Global Fortune 500 (2018 р.), щоб виявити можливі зв’язки між соціальною активністю та їх бізнес-активністю (табл. 3).

Таблиця 3 -Порівняльний аналіз широти охоплення ЦСР і кількості проектів щодо впровадження ЦСР з місцем у рейтингу Global Fortune 500

Корпорація	Рік	Всього цілей	Всього проектів	Місце компанії у рейтингу Global Fortune 500
1	2	3	4	5
Archer Daniels Midland	2014	6	10	87
	2015	8	9	104
	2016	10	15	112
	2017	10	17	134
	2018	11	19	152
Louis Dreyfus Group	2014	8	11	150
	2015	8	12	151
	2016	9	12	157
	2017	10	13	182
	2018	15	18	173
JBS	2014	8	14	251
	2015	7	15	202
	2016	7	16	185
	2017	8	17	191
	2018	7	16	199
Wilmar international	2015	6	9	252

	2016	6	10	254
	2017	7	13	239
	2018	7	14	248

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5
Tyson Foods	2014	4	6	346
	2016	9	18	235
	2017	9	22	283
	2018	10	24	297

Складено на основі [26]

Як бачимо, широта охоплення ЦСР і реалізованих соціальних проектів не завжди залежить від бізнесової активності компанії. Доцільним є аналіз взаємовпливу цих показників у динаміці (табл. 4).

Таблиця 4 - Оцінка взаємовпливу широти охоплення ЦСР і кількості проектів щодо їх впровадження й місця у рейтингу Global Fortune 500 (коефіцієнт кореляції r)*

R	Компанія	Всього цілей	Всього проектів
Місце компанії у рейтингу Global Fortune 500	Archer Daniels Midland	0,906201017	0,912498262
	Louis Dreyfus Group	0,639055342	0,597955272
	JBS	0,535652984	-0,850490646
	Wilmar international	-0,82452977	-0,684134726
	Tyson Foods	-0,733016518	-0,595161253

**Розраховано автором*

Згідно розрахованого коефіцієнта кореляції, такі ТНК як Archer Daniels Midland та Louis Dreyfus Group схильні розширювати поле своєї діяльності щодо кількості цілей і проектів їх впровадження, JBS збільшує свою активність щодо охоплення ЦСР, соціальна активність інших компаній не розширюється залежно від росту їх доходу. Така ситуація пов’язана з різними підходами компаній щодо впровадження ЦСР у свою діяльність. Ймовірно, ті компанії, у яких була виявлена обернена залежність досліджуваних показників, концентрують ресурси на досягненні максимального соціального ефекту від реалізації окремих, конкретних проектів. Це припущення необхідно врахувати при дослідженні ефективності витрат на соціальні проекти.

На підставі даних про ступінь реалізації ЦСР в межах бізнес-стратегій та кількості реалізованих проектів за 5 років проведено порівняльний аналіз та рейтингування представлених компаній (табл. 5).

Таблиця 5 - Рейтингування компаній щодо рівня впровадження ЦСР, 2014-2018 рр.

Компанія	Archer Daniels Midland	Louis Dreyfus Group	JBS	Wilmar interna-tional	Tyson Foods
Середня кількість цілей сталого розвитку, що входять в основу КСВ-стратегії компанії за 2014-2018 рр.	9	10	7	7	8
Середня кількість проектів в межах впровадження ЦСР за 2014-2018 рр.	14	13	16	12	18
Місце компанії у рейтингу щодо охоплення ЦСР у корпоративних стратегіях	2	1	4	5	3
Місце у рейтингу щодо реалізації максимальної кількості проектів в рамках ЦСР	3	4	2	5	1

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25]

Як бачимо, деякі компанії роблять акцент на збільшенні кількості впроваджених цілей, в той час як стратегії інших передбачають концентрацію на вирішенні суспільних проблем в рамках конкретного переліку. У стратегію Louis Dreyfus Group в середньому входить10 ЦСР при 13 виконаних проектах, в той час як Tyson foods реалізовує 18 проектів в межах 8 обраних цілей. Доцільним буде зауважити який підхід є більш результативним щодо впливу на фінансовий стан компанії. Також, доцільним є аналіз не тільки кількості, а й якості та міри впровадження ЦСР у стратегії підприємств і співставлення активності компаній.

З огляду на зазначені вище взаємозв’язки між спеціалізацією компаній і ЦСР, які вони впроваджують у бізнес-моделі шляхом розробки й реалізації визначеного переліку проектів, складемо структурно-логічну схему впровадження ЦСР

компанією (рис. 1), що пов'язує спеціалізацію компаній, актуальні для їх бізнес-стратегій ЦСР, реалізовані проекти та отримані результати.

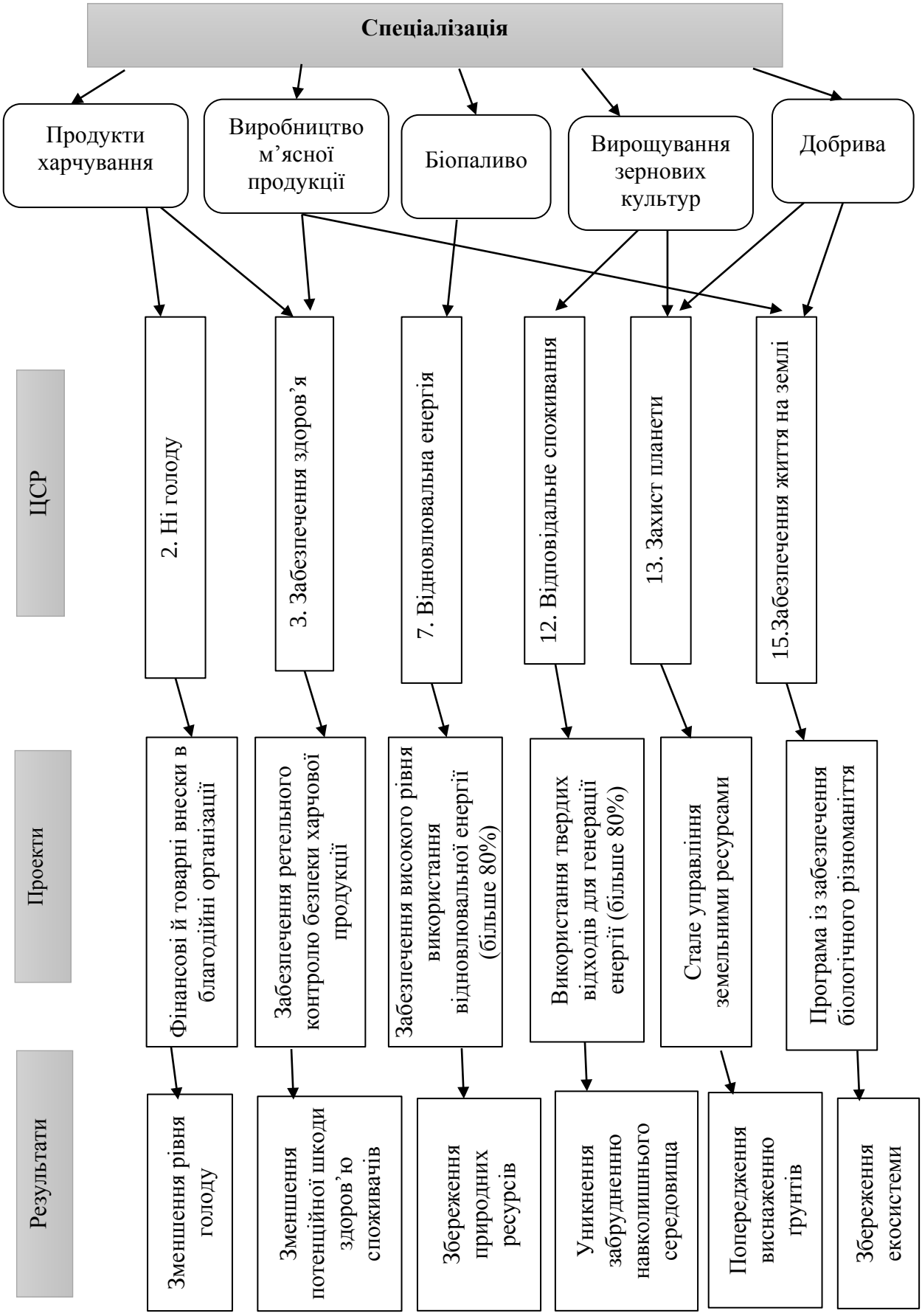

Рис. 1. Структурно-логічна схема впровадження ЦСР

Складено автором

Для аналізу особливостей аграрних ТНК з огляду досягнення ЦСР, проведемо аналіз структури соціальних інвестицій обраних компаній (рис.2, рис. 3). Згідно наведених даних можемо сказати, що для обох підприємств характерним є нерівномірний розподіл ресурсів між соціальними проектами та наявність декількох пріоритетних напрямів спрямування соціальних інвестицій.

Рис. 2. Напрями соціальних інвестицій JBS за 2018 р., % [23]

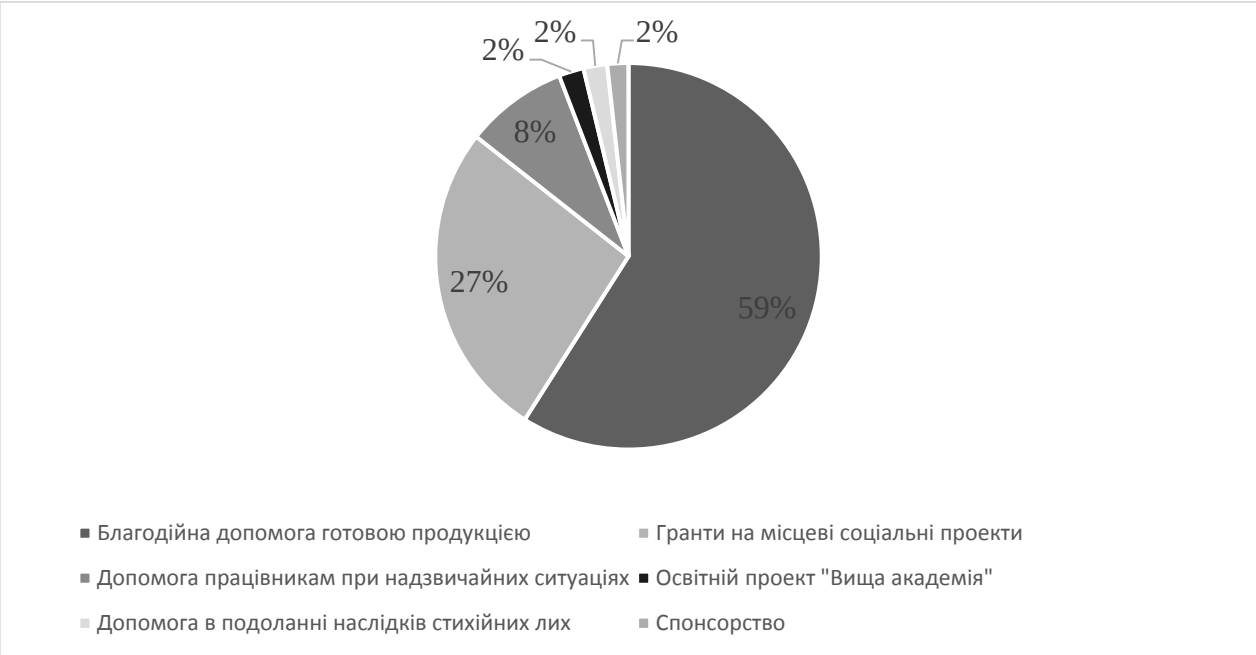

Рис. 3. Структура витрат на благодійну діяльність Tyson Foods за 2018 р., % [25]

45% соціальних інвестицій компанії JBS спрямовується на безпеку та якість харчових продуктів, що відповідає ЦСР № 3 – підтримання хорошого здоров'я. Також значна частка коштів направляється на проекти з енергетичної ефективності й забезпечення добробуту тварин, які сприяють впровадження ЦСР № 12 – відповідальне споживання, і № 15 – забезпечення життя на землі, у КСВ-стратегію компанії. Tyson Foods акцентує увагу на впровадженні ЦСР № 2 – вирішення проблеми голоду (59 % благодійних внесків), № 11 – розвиток міст і спільнот (27%), № 8 – достойні робочі місця (8%).

Провідні аграрні ТНК світу зосереджують свою увагу на впровадженні ЦСР не тільки на глобальному, а й на місцевих рівнях. Тому, компанії роблять внесок у забезпечення сталого розвитку національних економік, в яких представлені їх підрозділи, в тому числі й України. Серед ТНК, обраних для дослідження представництва в Україні мають Archer Daniels Midland, Louis Dreyfus Group, Wilmar international. Визначимо їх роль у впровадження ЦСР у національну економіку.

Всього виокремлено 7 ЦСР, що впроваджується обраними аграрними ТНК в межах соціально відповідальних стратегій підрозділів в Україні, а саме:

№ 2 – вирішення проблеми голоду;

№ 3 – підтримання хорошого здоров'я;

№ 4 – якісна освіта;

№8 – створення безпечного робочого середовища і робочих місць;

№9 –інновації й інфраструктура;

№ 12 – відповідальне споживання;

№ 15 – забезпечення життя на землі.

Підходи регіональних підрозділів компаній щодо впровадження зазначених ЦСР зазначено у додатку В.

Компанією ТОВ «Дельта Вілмар Україна» введено мінімальні заходи щодо впровадження ЦСР у діяльність бізнесу, інші ж 2 підрозділи виконують соціальні проекти, реалізовуючи основні підходи КСВ ТНК. Компанія АДМ Україна використовує регіональний підхід до вирішення соціальних проблем шляхом проведення заходів із впровадження ЦСР у містах, де вона представлена (як правило, у м. Чорноморськ). Також варто зазначити, що представництва аграрних ТНК в Україні своїм прикладом заохочують національні аграрні компанії до впровадження ЦСР у їх діяльність, сприяючи стійкому розвитку українського АПК.

3.Оцінювання впливу імплементованих ЦСР на фінансовий стан аграрних ТНК

Проведемо дослідження впливу соціально відповідальної діяльності компаній на їх капіталізацію, оцінивши взаємозв'язок залученості компаній у сферу КСВ (приєднання до Глобального Договору ООН (ГД)) і ринковими цінами їх акції. Динаміка цін акцій компаній до й після впровадження політики КСВ наведена на рис. 4-7:

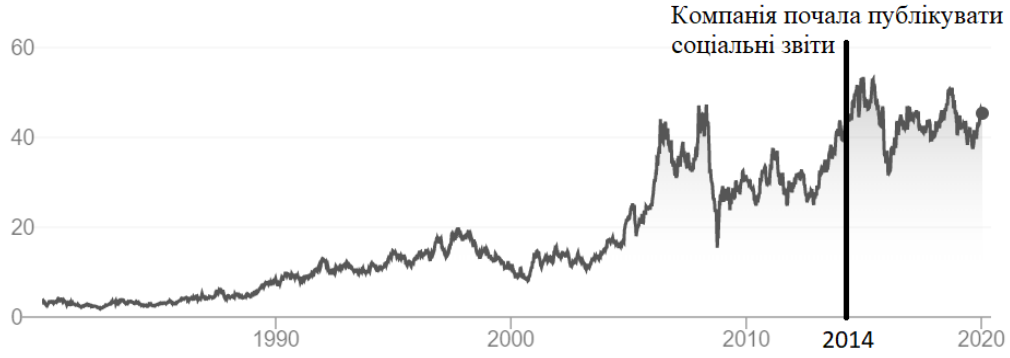

Рис. 4. Ціна акцій компанії Archer Daniels Midland в динаміці, USD

**Побудовано на основі даних [21], [27]*

Рис. 5. Ціна акцій компанії JBS в динаміці, BRL

**Побудовано на основі даних [23], [28]*

Рис. 6. Ціна акцій компанії Wilmar international в динаміці, SGD

**Побудовано на основі даних [1], [29]*

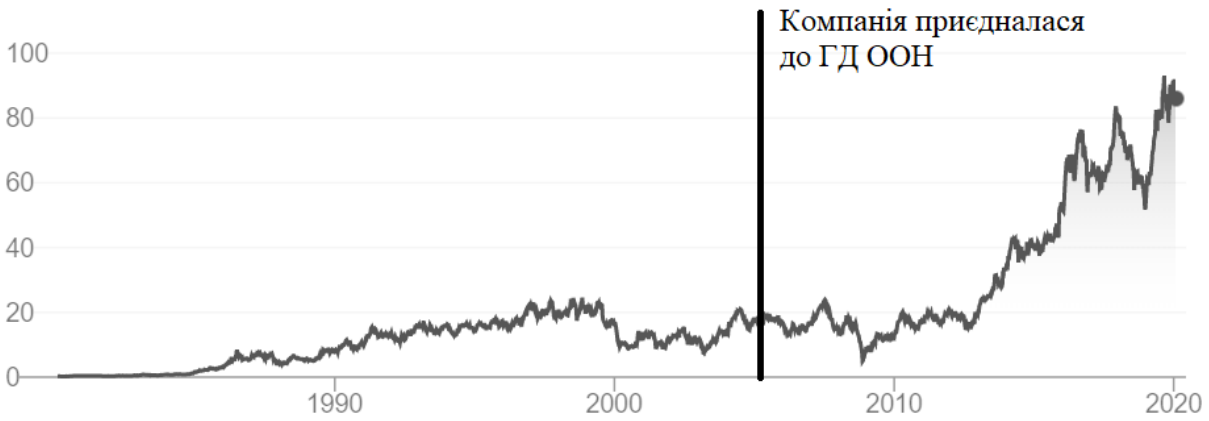

Рис. 7. Ціна акцій компанії Tyson Foods в динаміці, USD

**Побудовано на основі даних [1], [30]*

Як бачимо, залученість компанії у соціально відповідальну діяльність не завжди означає підвищення її капіталізації, зокрема тому, що на цей показник впливає ряд інших факторів (обсяг продажів, рівень професійності менеджерів, частка прибутку для виплати дивідендів, рівень інтеграції бізнесу тощо). Також варто звернути увагу не тільки на факт введення ЦСР у діяльність компанії, а й на результативність і якість проектів в рамках стратегії.

Однак, якщо аналізувати довгострокові тенденції, то можна простежити позитивний вплив залученості компаній у КСВ на її капіталізацію. Такий результат прослідковується не одразу, а через певний період, коли стейкхолдери мають змогу оцінити результати соціально відповідальної діяльності компанії. Часовий лаг від старту конкретного проекту до конкретних результатів тим триваліший, чим глобальніший проект за своїми масштабами.

Не зважаючи на розроблені стандарти нефінансової звітності (наприклад GRI), компанії самостійно обирають стандарт подачі інформації. Такий підхід призводить до недостатнього рівня відкритості інформації стосовно обсягів витрат на конкретні проекти КСВ. Це створює труднощі при оцінюванні ефективності таких витрат.

Основні фінансові показники компаній, а також – обсяг інвестицій в соціальні проекти, оприлюднені досліджуваними компаніями в річних, фінансових і соціальних звітах, зазначені у таблиці 6:

Таблиця 6 – Фінансові результати діяльності та обсяги соціальних інвестицій в рамках КСВ-стратегій аграрних ТНК

Корпорація	Рік	Дохід, млн. дол. США	Прибуток, млн. дол. США	Активи, млн дол. США	Соціальні інвестиції, млн дол. США **
1	2	3	4	5	6
Archer Daniels	2014	81201	2248	44027	55

Midland	2015	67702	1849	40157	71,7
	2016	62346	1279	39769	71
	2017	60828	1595	39963	46,6
	2018	64341	1810	40833	46,7
Louis Dreyfus Group	2014	64700	648	19433	N/A
	2015	55700	211	18592	N/A
	2016	49838	305	19843	30
	2017	55440	317	20394	27
	2018	40571	355	18440	22

Продовження таблиці 6

Корпорація	Рік	Дохід, млн. дол. США	Прибуток, млн. дол. США	Активи, млн дол. США	Соціальні інвестиції, млн дол. США **
1	2	3	4	5	6
Archer Daniels Midland	2014	81201	2248	44027	55
	2015	67702	1849	40157	71,7
	2016	62346	1279	39769	71
	2017	60828	1595	39963	46,6
	2018	64341	1810	40833	46,7
Louis Dreyfus Group	2014	64700	648	19433	N/A
	2015	55700	211	18592	N/A
	2016	49838	305	19843	30
	2017	55440	317	20394	27
	2018	40571	355	18440	22
JBS	2014	46985	865	30876	N/A
	2015	50053	1392	30785	171,3
	2016	48825	108	31605	204,3
	2017	51118	167	32776	192,6
	2018	49710	6.9	29455	172,2
Wilmar	2015	38777	1056	37939	4,6*

international	2016	41402	972	37032	2,9*
	2017	43846	1219	40933	3,33*
	2018	44498	1128	45680	4,7*
Tyson Foods	2014	37255	864	23956	7,7
	2016	36881	1769	22373	8
	2017	38260	1774	28066	7,2
	2018	40050	3024	29109	25,2

*- тільки благодійні внески на розвиток освіти, здоров'я та допомогу в подоланні наслідків стихійних лих, млн дол. США

**- статистичні дані складено на основі висвітлених у річних, фінансових і соціальних звітах витратах компаній на соціальні, екологічні проекти, а також інвестиції у сталий розвиток

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25], [31], [32], [33].

В обраних компаній простежуються різні тенденції щодо коливання доходу, прибутку та активів за 5 років, на які можуть впливати багато факторів, в тому числі й соціальні інвестиції. Зазначимо, що зведених даних стосовно витрат на реалізацію соціальних проектів, компанії не висвітлюють, тому для аналізу беремо ті, що висвітлені в фінансових звітах і звітах зі сталого розвитку.

Проаналізуємо вплив рівня фінансування проектів щодо впровадження ЦСР в стратегії компаній на їх фінансові показники на основі кореляційної залежності (табл. 7).

Таблиця 7 – Оцінка рівня взаємозв'язку між соціальними інвестиціями та показниками доходу, активів, прибутку обраних ТНК (коефіцієнт кореляції r)*

R	Компанія	Дохід, млн. дол. США	Прибуток, млн. дол. США	Активи, млн дол. США
Соціальні інвестиції, млн дол. США	Archer Daniels Midland	0,01622162	-0,291288351	-0,259389567
	Louis Dreyfus Group	0,723118076	-0,989021771	0,791685605
	JBS	-0,24321779	-0,505573246	0,706906328

	Wilmar international	-0,099515651	0,180099499	0,526344252
	Tyson Foods	0,895762873	0,87284192	0,640040102

**Розраховано автором*

Як показують розрахунки, у компанії Tyson Foods спостерігається високий позитивний рівень взаємозв'язку між соціальними інвестиціями й основними фінансовими показниками, у Wilmar international та JBS така тенденція простежується тільки з показником активів, Louis Dreyfus Group – доходів і активів. Щодо показників прибутку Louis Dreyfus Group та JBS, позитивного впливу не спостерігається, а навпаки, він є негативним. У Archer Daniels Midland взаємозалежності показників майже немає. Це можна пояснити тим, що компанії з високим позитивним коефіцієнтом кореляції досліджуваних показників почали формувати стратегію соціально відповідального бізнесу раніше (2005 р., 2008 р.), ніж інші (2012 р., 2014 р.).

Компанії, у яких прослідковується тенденція до розширення кількості проектів і ЦСР у своїх стратегіях по мірі збільшення доходів (Archer Daniels Midland, Louis Dreyfus Group) мають різний ступінь взаємовпливу між витратами на соціальні проекти й фінансовими показниками, так само як і ті компанії, у котрих така тенденція не прослідковується (Wilmar international, Tyson Foods). Тому політика компаній щодо коригування стратегій впровадження ЦСР залежно від рівня бізнес-активності, не є гарантом збільшення ефективності зазначених стратегій.

Також варто зазначити, що компанії Tyson Foods та JBS, у яких прослідковується взаємозалежність між фінансовими інвестиціями і витратами на КСВ, роблять акцент на збільшенні кількості проектів в процесі впровадження кожної ЦСР у свої стратегії. Ймовірно, такий підхід є більш результативним щодо вирішення соціальних проблем і більш сприятливим щодо впливу на імідж компаній. Однак, для підтвердження цього припущення необхідно провести

аналіз якості й ефективності проектів розглянутих ТНК щодо впливу на суспільство.

ВИСНОВКИ

Наразі науковцями розроблено чимало методів оцінки ефективності корпоративної соціальної відповідальності компаній (рейтингові, індексні, бальні, комплексні, інтегральні) щодо впливу як на суспільство, так і на фінансові показники й імідж компаній. Розроблена в процесі дослідження структурно-логічна схема системи впровадження ЦСР компанією показує роль бізнесу у створенні сприятливого зовнішнього середовища його функціонування за умови направлення соціальних інвестицій у ті ЦСР, що відповідають спеціалізації фірми. Також було досліджено й зазначено регіональний підхід національних підрозділів ТНК щодо впровадження ЦСР на території їх діяльності, в тому числі й в Україні.

Аналіз широти впровадження ЦСР в КСВ-стратегії аграрних ТНК на основі кількісної оцінки впроваджених цілей та проектів в рамках кожної із цілей показав, що компанії роблять акцент як на комплексному охопленні максимальної кількості цілей сталого розвитку, так і на концентрації зусиль на досягненні окремих із них, зазвичай тих, що відповідають сфері діяльності й місії компанії. Найбільш активні ТНК у цьому напрямі не завжди мають найбільший рівень доходів порівняно з конкурентами, так само як і ті, що схильні збільшувати широту охоплення ЦСР і кількість проектів стосовно їх введення. Однак, серед тих компаній, котрі почали впроваджувати ЦСР у корпоративні стратегії раніше, простежується позитивний вплив між соціальними інвестиціями в рамках КСВ-стратегій й основними фінансовими показниками.

Виявлено, що діяльність компаній щодо вровадження ЦСР має позитивний вплив на суспільство. Так 2018-му році Archer Daniels Midland реалізувала 19 соціальних проектів з метою спряння досягненню одинадцяти ЦСР, Louis Dreyfus Group – 18 проектів в рамках 15-ти ЦСР, JBS – 16 проектів в рамках 7-ми ЦСР, Wilmar international – 14 проектів, 7 ЦСР, Tyson Foods – 24 проекти, 10 ЦСР. Всього 5-ма провідними аграрними ТНК світу в рік було забезпечено реалізацію 106-ти проектів задля забезпечення основних принципів стійкого зростання.

Окрім глобальних цілей, компанії також орієнтуються й на регіональні. Таким чином, 3-ма аграрними ТНК, які мають представництва в Україні, впроваджується близько 10-ти соціальних проектів щорічно, які сприяють досягненню 7-ми ЦСР, мають позитивний вплив на здоров'я, освіту, добробут місцевих громад та навколишнє середовище.

Наукова новизна дослідження полягає у розвитку методичних підходів до оцінювання ефективності стратегій введення ЦСР на основі виявлення взаємозв'язків між інвестиціями у соціальні проекти та фінансовими результатами, що кореспондуються з відповідними часовими періодами та уможливлюють оцінити інформаційну наповненість стратегії, її цілі, відповідність інтересам стейкхолдерів та ступінь імплементованості у бізнес-стратегії ТНК.

Подальшими науковими розвідками у контексті піднятої проблематики, постає завдання розробки сценаріїв бізнес-активності в залежності від прийнятої стратегії впровадження ЦСР компаніями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. United Nations Global Compact. Progress Report 2019, New York, 2019. URL: https://www.unglobalcompact.org/docs/publications/2019-UNGC-Progress-Report.pdf (date of appeal: 28.01.2020)

2. Антонюк В. П. Цілі сталого розвитку України та роль харчової промисловості у їх досягненні. *Modern Economics.* 2018. № 11. С. 6-12. URL: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4914/1/antoniuk.pdf (дата звернення: 03.02.2020).

3. Степаненко Б. В. Фінансування "зеленого" бізнесу у контексті забезпечення сталого розвитку. *Актуальні проблеми економіки.* Київ, 2010. № 12 (114). С. 75-81.

4. Васильчук І.П. Нефінансова звітність як інструмент управління сталим розвитком корпорацій. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент.* 2015. № 11. С. 212-215.

5. Клименко І. М. Корпоративна соціальна відповідальність в контексті Цілей сталого розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток.* 2018. № 8. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1292 (дата звернення: 30.01.2020).

6. Лебедєв І.В. Корпоративна соціальна відповідальність у контексті концепції сталого розвитку. *Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні*: зб. матеріалів доп. учасн VIII. Наук.-практ. конф. Львів : ЗУКЦ, 2012. С. 50–52.

7. Баюра Д.О. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління. *Україна: аспекти праці.* 2009. № 1. С. 21 – 25.

8. Баюра Д.О. Соціальні параметри конкурентоспроможності в контексті розвитку механізму КСВ. *Економічний часопис-XXI.* 2012. № 5-6. С. 32-35.

9. Лепихина Т. Л. Формирование социальной политики фирмы на основе расчета индекса ее социальной ответственности. *Вестник ПНИПУ. Серия: Социально-экономические науки*. 2012. № 13 (37), С. 113 – 128.

10. Кусик Н.Л., Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки ефективності соціально відповідальної діяльності підприємства. URL: http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/4714. (дата звернення: 28.01.2020)

11. Lingane A., Olsen S. Guidelines for social return on investment. *California Management Review*. 2004. № 46 (3). Pp. 116–135.

12. Дерев'яненко Т. А. Оцінка соціальної відповідальності та її використання в практиці підприємств. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Сер. Економіка.* 2017. Вип. 34. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1292 (дата звернення: 30.01.2020)

13. Дєліні М. М. Індексний метод в оцінці соціально-економічної відповідальності підприємництва: міжнародний та український досвід. *Проблеми системного підходу в економіці.* 2017. Вип. 6(1). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2017_6%281%29__12 (дата звернення: 30.01.2020)

14. Global RepTrak 100 Reputation Institute: URL: https://www.reputationinstitute.com/global-reptrak-100 (date of appeal: 30.01.2020)

15. CSRHUB Sustainability management tools: URL: https://www.csrhub.com/ (date of appeal: 30.01.2020)

16. Institutional Shareholder Services group of companies: URL: https://www.issgovernance.com/esg/ (date of appeal: 30.01.2020)

17. Зінченко А., Резнік Н., Саприкіна М. Індекс прозорості сайтів українських компаній – 2017. Київ: Юстон, 2018. 28 с. URL: http://csr-ua.info/csr-ukraine/library/індекс-прозорості-сайтів-українськи/

18. Рейтинг Sustainable Ukraine: URL: https://sustainableukraine.com/ua/ (дата звернення: 30.01.2020)

19. Товма Н. А. Рейтинговые показатели КСО: URL: http://www.rusnauka.com/5_NMIV_2009/Economics/40769.doc.htm

20. GRI sector program. Global Reporting Initiative: URL: https://www.globalreporting.org/standards/work-program-and-standards-review/gri-sector-program/ (date of appeal: 28.01.2020)

21. Archer Daniels Midland Sustainability Downloads: URL: https://www.adm.com/sustainability/downloads (date of appeal: 28.01.2020)

22. Louis Dreyfus Group Reports & publications: URL: https://www.ldc.com/global/en/investors-media/reports-publications/ (date of appeal: 28.01.2020)

23. JBS Annual and Sustainability reports: URL: https://jbs.com.br/en/sustainability/ras/annual-and-sustainability-reports/ (date of appeal: 28.01.2020)

24. Wilmar international Sustainability Reports: URL: https://www.wilmar-international.com/sustainability/resource-library (date of appeal: 28.01.2020)

25. Tyson Foods Sustainability Reports: URL: https://www.tysonsustainability.com/downloads (date of appeal: 28.01.2020)

26. Global Fortune 500: URL: https://fortune.com/global500/2018/search/?industry=Food%20Production (date of appeal: 28.01.2020)

27. Archer-Daniels-Midland Company (ADM) Stock Price: URL: https://finance.yahoo.com/quote/ADM/ (date of appeal: 29.01.2020)

28. JBS SA (JBSAY) Stock Price: URL: https://finance.yahoo.com/quote/JBSAY/ (date of appeal: 29.01.2020)

29. Wilmar Intl (F34.SI) Stock Price: URL: https://sg.finance.yahoo.com/quote/F34.SI/ (date of appeal: 29.01.2020)

30. Tyson Foods, Inc. (TSN) Stock Price: URL: https://finance.yahoo.com/quote/TSN/ (date of appeal: 29.01.2020)

31. Archer Daniels Midland Shareholder Reports: URL: https://www.adm.com/investors/shareholder-reports (date of appeal: 28.01.2020)

32. Wilmar international Annual Reports: URL: https://ir-media.wilmar-international.com/annual-reports/ (date of appeal: 28.01.2020)

33. Tyson Foods Annual Reports: URL: https://ir.tyson.com/reports/annual-reports/default.aspx (date of appeal: 28.01.2020)

34. Про АДМ Україна. *Archer Daniels Midland*: URL: https://www.adm.com/adm-worldwide/europe/ukraine-uk (дата звернення: 30.01.2020)

35. Компанія Louis Dreyfus в Україні. *Louis Dreyfus Company*: URL: https://www.ldc.com/ua/ua/ (дата звернення: 30.01.2020)

36. Louis Dreyfus открывает бизнес в Украине, покупая 1000 вагонов за $35 млн от ЕБРР. *Delo*.ua: URL: https://delo.ua/business/louis-dreyfus-otkryvaet-biznes-v-ukraine-pokupa-357643/ (дата обращения: 30.01.2020)

37. Місія і цінності. *Delta Wilmar part of Wilmar International*: URL: https://www.deltawilmar.com/tsil-tsinnosti/ (дата звернення: 30.01.2020)

ДОДАТКИ

Додаток А

(основний)

Характеристика індексів для оцінки соціальної активності бізнесу

Назва індексу	Коротка характеристика	Переваги і недоліки щодо оцінки
Індекс Domini Social Investment (DSI400)	Базується на оцінці соціальних та екологічних показників найбільших за капіталізацією компаній, шо не належать до «заборонених галузей»	Враховуються сильні та слабкі сторони. Недоліки: не є універсальним для різних підприємств
Індекс стійкості Доу Джонса (Dow Jones Sustainability Index)	Базується на оцінці організаційної структури управління; активності компанії у соціальній сфері; інтелектуальної здатності до інновацій; заходів, спрямованих на захист навколишнього середовища	Використовуються критерії оцінювання економічної, соціальної сфери та навколишнього середовища. Недоліки: не може бути застосований до усіх підприємств; не враховує інтереси усіх стейкхолдерів.
Індекс FTSE4Good	Розроблений Financial Times, Лондонською фондовою біржею, London School of Economics. До уваги беруться показники підприємств, які не належать до «заборонених галузей».	Оцінює фінансові, соціальні й екологічні показники підприємств. Недоліки: неможливо оцінити всі компанії.
Large Cap Social Index (LCSI)	Розраховується на основі екологічних та соціальних критеріїв відібраних компаній.	Враховуються соціальні й екологічні критерії діяльності. Недоліки: не може бути застосовано до всіх підприємств.
Індекс екологічної стійкості (Environmental Sustainability Index)	за 21 критерієм визначає екологічну стійкість підприємства в частині збереження природних ресурсів та екологічної політики управління.	Використовується для оцінки екологічної стійкості підприємства. Недоліки: не враховуються економічні результати діяльності підприємства
Індекс корпоративної благочинності (Corporate Philanthropy Index)	Розроблений Walker Information Inc. під егідою Councilon Foundations, розраховується більш ніж 350 компаніями з США та Канади та базується на оцінці діяльності компанії різними групами заінтересованих осіб.	Базується на оцінці діяльності компанії різними групами зацікавлених осіб. Оцінює переважно з позицій добродійності. Недоліки: не враховуються екологічні, економічні результати діяльності підприємства.

Складено на основі [13]

Додаток Б

(основний)

Таблиця Б.1 - Перелік програм, реалізованих компаніями в рамках 1-4 цілей сталого розвитку

Компания	1. Подолання бідності	2. Вирішення проблеми голоду	3. Підтримання хорошого здоров'я	4. Якісна освіта	5. Гендерна рівність
1	2	3	4	5	6
Archer Daniels Midland	-	Благодійні внески на подолання голоду. Налагодження систем постачання харчової продукції	Безпека харчової продукції для споживачів	-	Гендерне різноманіття на робочих місцях
Louis Dreyfus Group	Тренінги і забезпечення їх робочими місцями жителів бідних країн	Забезпеченні харчовою продукцією максимальної кількості людей	-	Організація освітніх тренінгів фермерів в Індії	Гендерна рівнвсть при прийомі на роботу
JBS	-	-	Безпека харчової продукції для споживачів. Безпеки здоров'я працівників. Благодійні внески у лікарні	-	Гендерна рівність серед працівників
Wilmar interna-tional	-	-	-	Допомога школам бідних країн	Уникнення дискримінації жінок на роботі. Жіночі комітети
Tyson Foods	-	Благодійні внески у вирішення проблеми голоду Товарна благодійна допомога	Безпека харчової продукції для споживачів. Безпеки здоров'я працівників. Благодійні внески у здоров'я спільнот	-	Гендерна рівність при прийомі на роботу й відносно кількості працюючих

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25]

Таблиця Б.2 - Перелік програм, реалізованих компаніями в рамках 6-10 цілей сталого розвитку

Компания	6. Чиста вода та належні санітарні умови	7. Використання відновлювальної енергії	8. Достойні робочі місця й економічне зростання	9. Інновації й інфраструктура	10. Зменшення нерівності
1	7	8	9	10	11
Archer Daniels Midland	Забезпечення потужностей компанії й фермерів чистою водою	Збільшення % використання відновлювальної енергії	Дотримання прав людини. Етичний кодекс. Зменшення виробничих травм	R&D відділ. Покращення якості харчової продукції. Покращення ефективності виробничих операцій	-
Louis Dreyfus Group	Зменшення викидів забрудненої води	Моніторинг % використання відновлювальної енергії і поступове його підвищення	Зменшення виробничих травм. Безпечна поведінка на робочому місці	Системи сталого фермерства Вирощування та збереження дерев	Уникнення дискримінації за віком при прийомі на роботу
JBS	Високий рівень санітарних умов виробництва	Збільшення рівня використання відновлювальної енергії	Професійний розвиток працівників. Зменшення виробничих травм. Культурні заходи для працівників	Глобальна інноваційна група для обміну досвідом і впровадження інновацій	
Wilmar international	-	-	Етичний кодекс. Відмова від дитячої праці. Дотримання прав працівників. Зменшення виробничих травм. Постійні трудові договори. Підтримка малих власників		
Tyson Foods		Моніторинг % використання відновлювальної енергії і пошук шляхів його підвищення	Безпечне робоче місце. Досягнення нульового рівня виробничих травм. Зменшення плинності кадрів		Найкращий роботодавець за умовами забезпечення рівності ЛГБТК 2017 і 2018 року

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25]

Таблиця Б.3 - Перелік програм, реалізованих компаніями в рамках 11-16 цілей сталого розвитку

Компания	11. Сталий розвиток міст та спільнот	12. Відповідальне споживання	13. Захист планети	14. Забезпечення життя під водою	15. Забезпечення життя на землі	16. Мир і справедливість
1	12	13	14	15	16	17
Archer Daniels Midland	Благодійні внески у розвиток спільнот	Зменшення рівня використання води. Відповідальні постачальники. Скорочення відходів і викидів в атмосферу	Попередження виснаженню природних ресурсів і торфових родовищ		Збереження лісів	
Louis Dreyfus Group		Відповідальне використання ресурсів. Зменшення рівня використання води	Зменшення викидів в атмосферу. Використання відновлювальних видів палива. Пом’якшення заболочених земель	Зменшення викидів забрудненої води	Підтримка біологічного різноманіття	Протокол з прав людини
JBS		Контроль споживання води. Відповідальна політика закупівель. Тверді відходи для генерації енергії	Зменшення викидів парникових газів Екологічна освіта фермерів до використання передового досвіду охорони довкілля. Оптимізація логістичної мережі	Зменшення викидів забрудненої води	Підтримка біологічного різноманіття. Збереження лісів	
Wilmar interna-tional		Контроль рівня використання води й природних ресурсів	Засоби уловлювання метану на млинах для скорочення викидів парникових газів		Збереження лісів і дикої природи. Уникнення пожеж	
Tyson Foods	Забезпечення здорових громад. Боротьба з катастрофами Гранти на розвиток громад	Ефективність енерго-й водовикористання. Зменшення відходів. Збереження природних ресурсів.	Зменшення викидів парникових газів. Екологічна безпека громад. Екологічність пакувальних матеріалів. Оптимізація логістичних мереж. Стале управління земельними ресурсами		Підтримка добробуту тварин	

Складено на основі [21], [22], [23], [24], [25]

Додаток В

(основний)

Таблиця В – Проекти регіональних підрозділів компаній щодо впровадження ЦСР, 2014-2018 рр.

Назва регіонального підрозділу	Характеристика діяльності компанії	ЦСР	Проекти із впровадження окремих ЦСР
АДМ Україна	Вирощування зерна, насіння соняшника, продаж соняшникової олії та борошна. Потужності: олійноекстракційний завод в м. Чорноморськ, зерновий термінал в порту Одеси, 6 силосних башт.	№ 2	Команда ADM щороку відзначає Всесвітній день продовольства інформуючи громадськість про глобальні продовольчі проблеми. Товарні й грошові внески на користь благодійних організацій.
		№ 3, № 4	Благодійні внески в медицину й освіту м. Чорноморськ Одеської області.
		№12, №15	Програма стійких олійних культур – передбачає сформовану систему управління сільськогосподарською діяльністю з метою збереження родючості ґрунтів, води, регулярний аудит окремих господарств для забезпечення дотримання програми.
LDC Україна	Один з найбільших експортерів зерна та олійних культур у країні	№ 3	Щорічний благодійний захід для місцевої дитячої лікарні НДСЛ «Охматдит».
		№ 4	Освітня програма в рамках співпраці з КНЕУ ім. В.Гетьмана.
		№ 8	Захисне обладнання та спеціальні навчальні заходи для працівників.
		№ 9	Шляхом співпраці з ЄБРР сприяє розбудові економіки й інфраструктури України, придбавши 1000 вагонів-зерновозів на суму 35 млн. дол. у 2019 р.
		№ 12	Впровадження принципів «зеленого офісу».
ТОВ «Дельта Вілмар Україна»	Потужності: завод з переробки тропічних олій та з переробки олійних культур	№ 3	Охорона здоров’я і безпека на робочих місцях.
		№ 4	Інноваційний підхід до розбудови бізнес-стратегій.

Складено на основі [34], [35], [36], [37]